

Handläggare	Godkänd av
Hans åhlén	Ivar Rönnbäck
Ersätter Ersätter Räddningsverkets kursplan 525-4511-2007	Gäller från och med 2010-01-01

Ledarskap och ledning av utvecklingsarbete är en av fyra delkurser i påbyggnadsutbildningen i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB)

Ledarskap och ledning av utvecklingsarbete, 10 studiepoäng

Syfte

Utbildningen riktar sig till brandingenjörer och syftar till att ge deltagarna kunskapsmässiga förutsättningar att fungera som ledare i dagligt arbete, vid räddningstjänst och i utvecklings- och förändringsarbete avseende kommunala verksamheter inom området skydd mot olyckor.

Mål

Efter genomgången utbildning ska den studerande:

- förstå grunderna i att driva ett utvecklings- och förändringsarbete
- förstå grunderna för att leda en grupp i utveckling
- förstå grunderna kring samspelet mellan individ, grupp och organisation
- utveckla sitt ledarskap och sin ledarförmåga utifrån ett helhetsperspektiv
- känna till hur en politiskt styrd organisation påverkar tjänstemannens arbete
- kunna förutse och reflektera över hur det drabbade systemets kultur kan påverka räddningsinsatsen och efterföljande verkningar av denna
- kunna förutse och reflektera över hur kulturella skillnader i synen på säkerhet/risk/trygghet påverkar det olycksförebyggande arbetet
- förstå grunderna för hur kommunikationsprocesser hanteras ur ett individ-, grupp- och organisationsperspektiv
- kunna planera, genomföra och utvärdera enskilt utbildningstillfälle

- kunna reflektera strukturerat över sig själv, andra, sin verksamhet och sin omvärld

Innehåll

- *Utveckling och förändringsarbete:* utifrån att brandingenjören förväntas hamna i en ledande roll inom räddningstjänsten och ska kunna utveckla sitt ansvarsområde behandlas organisationsutveckling, lärande organisation och förändringsprocesser liksom problemanalys och problemlösning.
- *Leda en grupp i utveckling:* teorier kring gruppers utveckling behandlas. Likaså behandlas olika sätt att leda, styrformer situationsanpassat ledarskap, att förankra beslut i gruppen, se och kunna hantera konflikter samt vikten av att kunna motivera och engagera personer.
- *Samspelet mellan individ, grupp och organisation:* centralt att förstå de socialpsykologiska grunderna avseende grupprocesser och enskilda individers agerande i grupp.
- *Utveckla sitt ledarskap:* centrala perspektiv är individ, grupp och samhälle. Självinsikt och kartläggning av personliga styrkor och svagheter behandlas samt hur man använder sig av dem, förstärker och förändrar. Vidare behandlas dagligt ledarskap och ledarskap under stress. Teorier kring stress och beslutsfattande behandlas liksom olika instrument för personlighetskartläggning. Feedback används som instrument.
- *Hur politiskt styrd organisation påverkar tjänstemannens arbete:* berör etiska dilemman som rör korstryck av komplexa krav på lojalitet uppåt i organisationen, solidaritet inåt, trohet utåt samt egna personliga ställningstaganden.
- *Kulturella skillnader i synen på säkerhet/risk/trygghet, och betydelsen av dessa skillnader för det olycksförebyggande arbetet samt för arbetet vid en insats:* centralt är att göra de studerande uppmärksamma på sambandet mellan beteende och olika syn avseende säkerhet/risk/trygghet beroende på kommuninvånarnas olika bakgrund, kultur, erfarenheter, ålder och kön samt att det kan finnas olika kanaler för information i olika kulturer.
- *Kommunikationsprocesser:* centralt är teorier kring samtal och kommunikation.
- *Utbildningstillfällen:* teorier kring pedagogik och förutsättningar för vuxnas lärande behandlas i samband med att kursdeltagarna planerar, genomför och utvärderar utbildningstillfälle.

- *Reflektera strukturerat:* detta mål ska genomsyra hela utbildningen och det ska vid olika utbildningsmoment finnas möjlighet att träna reflektion. Kursdeltagaren ska reflektera över sina egna värderingar och kunna se medborgarfokus och det kommunala uppdraget. Kursdeltagaren ska göra omvärldsanalyser i syfte att den egna verksamheten ska kunna ligga på framkant och att kursdeltagaren ska kunna agera och inte bara reagera på omvärlden. Teorier kring reflektion och metoder för reflektion behandlas.

Pedagogik och metodik

Kursen kan ses som ett led i ett flexibelt, livslångt lärande som ska svara mot en snabbt föränderlig omvärld. Kursen innebär stor flexibilitet beträffande tid, plats och pedagogisk metod.

Kursen ger en professionell kompetens, där utveckling av teoretisk och praktisk kunskap integreras med medvetenhet om attityder och värderingar.

I kursen betonas ett processororienterat lärande där ett aktivt och undersökande arbetssätt främjas. Ett processororienterat lärande innebär, att den studerande utvecklar både sina kunskaper och sin förmåga att lära. Arbetssättet innebär att samarbets- och problemlösningsförmåga stärks, liksom förmågan att ta ansvar för det egna lärandet, göra självständiga och kritiska bedömningar och möta förändringar i arbetslivet. Särskild vikt läggs vid att pedagogik och metod ska stärka den studerandes förmåga att ta ansvar för och leda verksamheter.

Kursen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Resultat från forskning och utveckling tillvaratas fortlöpande i kursen. Viktigt är att knyta samman de kunskaper den studerande har med sig från brandingenjörsprogrammet och de kunskaper som RUB ger.

Examination och betygssättning

Examination kan genomföras på hela kursen eller på delar av kursen och kan ske skriftligt, muntligt eller genom praktisk tillämpning.

Examinationsförfarandet ska överensstämja med de krav som ställs i yrkesutövningen. Kursansvarig lärare informerar vid kursstart om vilka examinationsformer som gäller för kursen. För studerande som inte blivit godkänd vid ordinarie examinationstillfälle skall förnyad prövning anordnas i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Förnyad prövning ges vid två tillfällen, därefter vid nästa ordinarie kurstillfälle.

Som betygsgrader ges betyget Godkänd eller Icke Godkänd. För att erhålla betyget godkänd krävs att den studerande har uppnått målen i kursplanen.